

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО

СТУДЕНСТВО ПІД ЧАС ВОЄН І РЕВОЛЮЦІЙ

СПІЛЬНИЙ ПРОЄКТ КАФЕДРИ ІСТОРІЇ ФСП
І СТУДЕНТІВ КПІ

БЛОК 1. СТУДЕНТСТВО У БИТВАХ І РЕВОЛЮЦІЯХ. ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА.

Кабанова Єлизвата,
Студентка КА-24,
Інститут прикладного системного аналізу

УЧАСТЬ СТУДЕНТСТВА В УКРАЇНСЬКІЙ РЕВОЛЮЦІЇ 1917 – 1921 РР. ХХ СТ.

Українська революція 1917–1921 рр. стала визначною подією в історії українського народу та вплинула на подальше формування України як незалежної держави. Впродовж усього ходу революції, українці відстоювали власні території, кордони, символи, гроші, мову, органи влади та військо, що в подальшому вплинуло на значний розвиток української культури, мистецтва, освіти [1].

Українська революція торкнулась всіх українців, від старшого до молодшого покоління. З перших днів революції частина аудиторій вишів України займалася під різні громадсько-політичні організації та мітинги задля поширення революційних ідей. До таких університетів відносилися Політехнічний інститут, Університет Св. Володимира, Київський комерційний інститут та інші. За спогадами Н.Д. Полонської-Василенко: «Університет та Вищі Жіночі курси не функціонували. По всіх школах йшли мітинги». Саме студентство здійснювало активну частину політичних таборів під час революційних подій. Проявляється ця риса у молоді ще з перших українських політичних організаціях: Братво тарасівців, Русько-українська радикальна партія, Революційна українська партія. Значна частина студентства заявляла про недоцільність навчання, пояснюючи це тим, що студентам необхідно надати можливість присвятити себе політичній й суспільній діяльності. Частково це було обумовлено бажанням взяти під свій контроль вищу школу.

Так неодноразово проводилися збори для відновлення в числі студентів осіб, звільнених з політичних мотивів та осіб єврейської національності [5].

На жаль, чимало студентів українських вишів спрямували свою енергію у загальноросійський політичний рух. Проте, та частина студентів, що все ж таки залишилася у рамках українського національного руху, зробила для української справи дуже багато. Саме студенти та гімназисти були тією силою, що затримала просування на Київ більшовицьких банд у січні 1918 р. і це дозволило Українській Центральній Раді прийняти IV Універсал (яким проголошувалась політична незалежність України) та укласти Брестський мирний договір з Центральними державами. Чимало студентів поклали всі свої сили і життя на вівтар боротьби за незалежність України. Наприклад, студент М.М. Ковалевський, що був відрахований з інституту через участь в українському національному русі, в 1917 – 1918 рр. займав ряд міністерських посад в урядах УНР, а потому продовжив активну політичну діяльність для пропаганди ідеї політичної незалежності України на еміграції. С. І. Березняк, який закінчив Київський комерційний інститут у переддень революції, став членом УЦР, був одним з найбільш палких прибічників ідеї створення національної армії і загинув за свою проукраїнську позицію [5].

Студенти також були важливими учасниками української культурної революції, що відбулася в той час. Вони активно підтримували українську мову, літературу та мистецтво, організовуючи лекції, літературні вечори, дискусії. Видатними поетами, в сумісності студентами того часу стали: Максим Рильський – наймолодший член мистецького угруповання «неокласиків», який видав свою збірку «Під осінніми зорями», навчаючись на медичному факультеті Університету Св. Володимира [3], Володимир Сосюра, який не тільки розвивав свою літературну творчість, а й перебував у рядах Червоної армії [6], Василь Чумак [4], Микола Терещенко [2] та інші.

Підсумовуючи, роль студентства під час Української революції 1917–1921 рр. була помітною ще з перших днів революції. Хоча, з низки причин, було багато студентів, що підтримували антиукраїнську політику Російської імперії, роль студентства відіграло важливу роль у революції. Вони активно виступали за свої права та інтереси, боролись за

незалежність та розвивали українську культуру, а головне показали, що є люди, які не готові миритися зі станом речей.

Література

1. Верстюк В. Ф. Українська Революція 1917–1921. *Енциклопедія історії України: Україна—Українці*. Кн. 2 / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. Київ. 2019. 842 с. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Ukrainska_revoliutsiia_1917
2. Герасимова Г. П. Терещенко Микола Іванович. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Tereschenko_M
3. Український інститут національної пам'яті. 1895- народився Максим Рильський, поет. Режим доступу: <http://surl.li/gtvuh>
4. Чумак Василь Григорович (1901-1919). *Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України*. Режим доступу: <http://surl.li/gtvua>
5. Чуткий А. 100 років української революції: роздуми над причинами поразки крізь призму вищої школи. Режим доступу: <http://surl.li/gtvvtv>
6. Шумілова А. В. Сосюра Володимир Миколайович (1898 – 1965): до 125-річчя від дня народження. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/6128>

БІЙ ПІД КРУТАМИ

Бій під Крутами є особливою подією для історії створення незалежної України, не тільки з умови добровільної участі київських студентів, гімназистів військової школи. Хоча він і завершився військовою поразкою, для Української Народної Республіки, на довгі часи став прикладом героїчного подвигу для патріотів України і символом незламності [1, с. 3].

Бій під Крутами є епізодом радянсько-української війни, яка розпочалась наприкінці 1917 року. Всупереч величезній протидії Тимчасового уряду, було запроваджено автономію України. А після збройного повалення Тимчасового уряду й приходу до влади в Петрограді більшовицької Ради Народних Комісарів (Раднаркому), Центральна Рада отримала реальні можливості проголосити незалежність України та зосередити свої зусилля на внутрішній розбудові держави. Підґрунтям цього міг слугувати один із перших документів Раднаркому «Декларація прав народів Росії», яка урочисто проголошувала рівність і суверенність народів Росії та їх право на вільне самовизначення аж до відокремлення й утворення власної держави [1, с. 7].

7 листопада 1917 року проголошення Третього Універсалу Центральної Ради, який оголошував створення Української Народної Республіки (УНР) у межах дев'яти губерній, стало визначною історичною подією, яка знаменувала відродження української державності. Однак, одразу після проголошення більшовики розпочали розробку плану щодо ліквідації УЦР як державного органу. Проти Центральної Ради розпочалася жорстка ідеологічна боротьба та розпочався процес встановлення радянської влади. Так, 3 грудня 1917 року до Києва надійшов ультиматум Центральній Раді, підписаний головою Раднаркому Л. Троцьким. Більшовицькі вимоги полягали в тому, щоб позбавити

український народ права на самостійне визначення своєї долі, не визнаючи УЦР «представницею працюючих мас Української республіки» [1, с. 7–8].

Після відхилення ультиматуму, починаючи з 5 грудня 1917 р., Центральна Рада перебувала в стані війни з Раднаркомом Росії. Встановивши 9 грудня радянську владу у Харкові, більшовицькі війська в середині грудня оволоділи важливими залізничними вузлами – Лозовою, Павлоградом, Синельниковим, що дало змогу блокувати каледінські війська на Дону і Донбасі та створити вигідний плацдарм для вирішальних боїв з УНР. Діями радянських військ керував харківський центр, до складу якого входили В. Антонов-Овсієнко, М. Муравйов та Г. Орджонікідзе [1, с. 8].

Саме за таких умов УЦР проголосила Четвертий Універсал 22 січня 1918 року. На відміну від попередніх Універсалів, він відрізнявся своєю сміливою позицією Центральної Ради, яка понад усе ставить перед собою захист інтересів України і не йде на компроміс з ворогами. І саме текст Четвертого Універсалу УЦР тримали у своїх руках юнаки, котрі усього за кілька днів вирушать під Крути, щоб сміливо зустріти ворога і загинути, захищаючи волю та незалежність своєї країни [3, с. 24].

В умовах загрози взяття Києва, 5 (18) січня 1918 р. на зборах студентів молодших курсів Університету Св. Володимира і новозаснованого Українського народного університету, скликаних за ініціативою студентів-галичан, було ухвалено приступити до створення Студентського куреня Січових Стрільців для участі у боротьбі проти більшовицьких військ. Крім студентів, до складу куреня було залучено учнів двох старших класів 2-ї Української імені Кирило-Мефодіївського братства гімназії. Загалом записалося близько 200 осіб. 11 (24) січня 1918 р. у газеті «Нова Рада» з'явилося звернення «До українського студентства», у якому закликали «прийти на підмогу своєму краю і народові, одностайно ставши під прапор борців за волю України проти напасників, які хочуть придушити все, що здобуто нами довгою, тяжкою героїчною працею» і записатися до Студентського куреня Січових Стрільців [1, с. 9].

Фото. Студенти на станції Крути до бою.

URL: <https://myukraine.org.ua/biy-pid-krutamy/>

Бій відбувся 29 січня 1918 року біля залізничної станції Крути, між Бахмачем і Ніжином під час наступу на Київ більшовицьких військ. Бойові дії велися вздовж залізничних колій. Боєм керував сотрик армії УНР А. Гончаренко. В ньому взяли участь чотири сотні з 1-ї Української військової школи ім. Б. Хмельницького, 1-ша сотня Студентського куреня ім. Січових стрільців та 20 старшин. Їм протистояв 4-6-тисячний загін революційних військ більшовицької росії, котрий складався з червоногвардійців, солдат-росіян та балтійських матросів у супроводі артилерії й бронепоезда. Обидві сторони зазнали значних втрат. Українці відступили до ешелону, що стояв у кількох кілометрах від станції. Під час відступу одна чота (взвод) студентської сотні потрапила в полон, 27 студентів і гімназистів були розстріляні. Втрати українського війська становили 250-300 бійців та 10 старшин [2, с. 43].

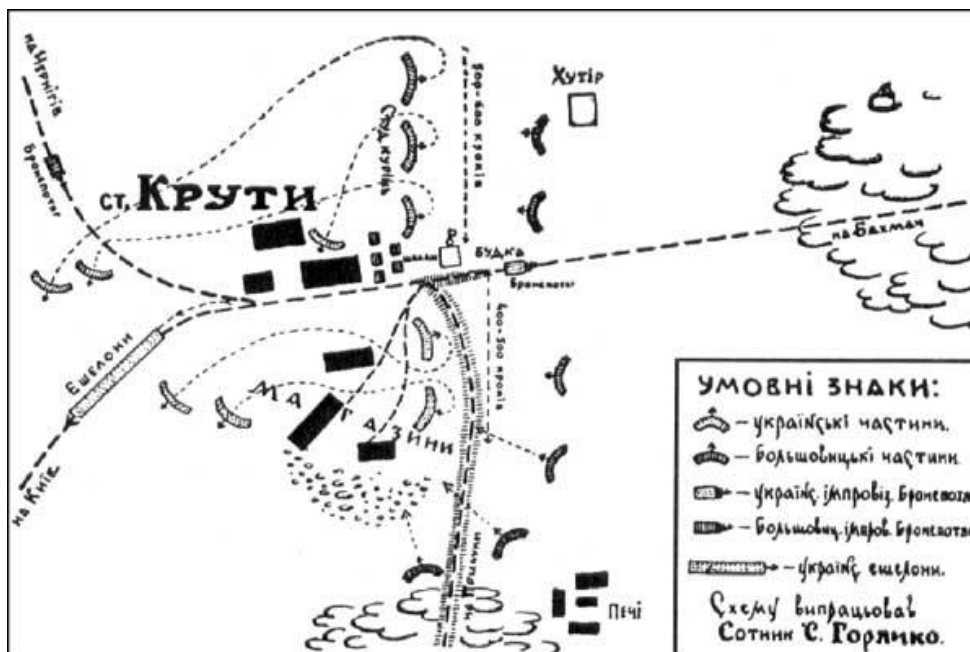

Схема бою під Крутами. <https://myukraine.org.ua/biy-pid-krutamy/>

Після кількаденного процесу впізнання та перевезення тіл загиблих, 19 березня 1918 року відбулося на державний кошт урочисте їхнє перепоховання на Аскольдовій могилі. Зі спогадів Б. Григоровича «всіх полонених замордовано звірячим способом: вони були з розбитими головами, повибиваними зубами, повиколованими очима. Кілька трупів не вдалося розпізнати, так вони були понівечені» [3, с. 47].

Ще на похороні загиблих Михайло Грушевський назвав їх героями України, а Павло Тичина присвятив їм вірш «Пам'яті тридцяти». Подвиг молоді під Крутами було вшановано й українським кінематографом. Так, у червні в одному з київських кінотеатрів стали демонструвати серію кінострічок, серед яких був і фільм «Похорон юнаків, замордованих під Крутами». Директор Другої української гімназії ім. Кирило-Мефодіївського братства, Г. Козленко, також вніс значний внесок у відзначення пам'яті гімназистів, які загинули в боях під Крутами. У липні 1918 року він звернувся до Міністерства освіти і пропонував заснування стипендій, які носили б імена загиблих учнів гімназії [1, с. 3].

Традиція вшанування Героїв Крут була перервана із встановленням радянської влади на основній частині українських земель і створенням УСРР. Так, у 1936 році було

зруйновано Аскольдову могилу – місце пам'яті учасників бою. У радянській історичній літературі бій під Крутами розглядався в контексті встановлення влади рад в Україні. Тому українські захисники з героїв і борців за незалежність України перетворилися на «контрреволюційне, реакційне студентство», яке відстоювало позиції старого режиму й заважало утвердженню влади робітників і селян [1, с. 18].

Бій під Крутами має не тільки важливе воєнне значення, а й глибокий символічний зміст. Ця битва стала символом відваги та жорстокої боротьби молодого покоління за незалежність. Українські гімназисти, які віддали свої життя в цьому бою, стали прикладом героїзму та патріотизму для наступних поколінь українців.

Література

1. Бій під Крутами в національній пам'яті: Збірник документів і матеріалів / Упорядн.: О. М. Любовець (керівник). Український інститут національної пам'яті. Київ, 2013. 288 с.
2. Бойко О.Д. Бій під Крутами: історія вивчення. *Український історичний журнал*. 2008. № 2. С. 43-54. URL: http://resource.history.org.ua/publ/journal_2008_2_43
3. Сорока Ю. В. Бій під Крутами. Харків: Фоліо, 2015. 63 с.

РЕВОЛЮЦІЯ НА ГРАНІТІ

«Голодування – не авантюра, це радше – романтизм. У цьому не було жодних технологій. Тоді, як один з найімовірніших варіантів, ми передбачали, що нас того ж дня й розженуть. Проте у нас було про запас ще чотири місця під табори. Розігнали б нас наступного дня, а ми – на нове місце. І так далі. Ми прагнули політичних змін. Скажімо, тема нового союзного договору була тоді на слуху. Дострокові вибори – теж закономірно. Націоналізація майна КПУ і комсомолу – бо накупіло. Наше бачення політичних змін певним чином було скальковане від прибалтів і поляків, з якими ми підтримували активні контакти» [2].

Маркіян Іващишин,
лідер Студентського братства

33 роки тому студенти радянської України вперше заявили на весь світ про бажання жити в незалежній країні, а не в концтаборі народів на чолі з Росією. «Революція на граніті», як згодом нарекли акцію українських студентів, стала могутнім поштовхом для суспільства до активних дій у боротьбі за незалежність [1].

2 жовтня 1990 року у центрі Києва протягом 16 днів (2–17 жовтня) відбулися події, які увійшли в історію України як Студентська революція на граніті. Це перша успішна політична акція молоді, яка зробила неможливим підписання нового Союзного договору і стала предтечею проголошення Незалежності. Організаторами акції виступили Українська студентська спілка, яку тоді очолював Олесь Доній, та Студентське братство Львова (голова — Маркіян Іващишин). Також серед координаторів акції були також Олег Тягнибок і Вячеслав Кириленко. Студентство зі Сходу України представляв Олег Барков – керівник УСС Дніпродзержинська. На Майдані Незалежності, який тоді мав назву Площа Жовтневої революції, з'явилися намети. Група студентів, переважно з київських та львівських вишів, оголосила голодування і висунула політичні вимоги:

– дострокове припинення повноваження Верховної Ради України та призначення нових виборів на багатопартійній основі восени 1991 року;

- відставка голови Ради Міністрів України Віталія Масола;
- прийняття закону про націоналізацію майна КПУ та ЛКСМУ;
- недопущення підписання нового Союзного договору;
- повернення в Україну солдатів, які проходять строкову службу за межами держави, і забезпечення проходження служби на території республіки юнакам подальших призовів [3].

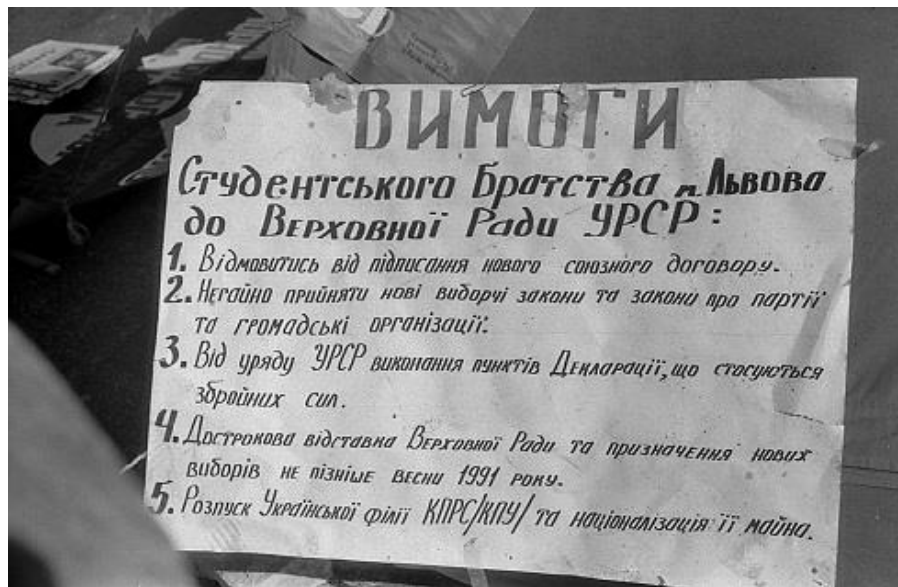

Фото. Плакат з вимогами Студентського братства м. Львова.

URL: <http://surl.li/gwqrm>

Міліція так і не наважилась розігнати демонстрантів, а згодом Київська міська рада дала дозвіл на проведення масових акцій в центрі міста. Станом на 3 жовтня вже налічувалося 49 наметів, голодували 137 чоловік. Голодування тривало 16 днів, які кардинально змінили обличчя тодішньої, багато в чому ще радянської, України. Центр столиці на два тижні став епіцентром політичних мітингів та дискусій. До студентів приходили політики і вчорашні дисиденти, частими гостями табору стали барди – лауреати першого фестивалю «Червона рута» Едуард Драч, Марія Бурмака. До голодувальників

приєдналася народна артистка України Ніла Крюкова, приходила Ліна Костенко. Кілька народних депутатів на підтримку студентів також оголосили голодування просто в сесійній залі. Олесь Гончар після того, як комуністична частина Верховної Ради відмовилася підтримати студентів, демонстративно поклав свій партійний квиток [3].

Фото. Голодування студентів під час Революції на граніті.

URL: <http://surl.li/gwpzi>

Переломним стало 15 жовтня, коли в Києві було оголошено загальний студентський страйк і студенти почали захоплювати приміщення вишів, а на Майдані зібралося близько ста тисяч робітників, студентів, простих людей. Того ж дня студенти прорвали міліцейський кордон біля Верховної Ради та організували на площі перед нею ще одне наметове містечко.

До Верховної Ради були запрошені лідери акції. Позицію студентів з трибуни парламенту озвучив Олесь Доній. Після численних дискусій 17 жовтня Верховна Рада 314 голосами «за» (лише 38 були «проти») прийняла рішення частково задовольнити вимоги студентів. Віталія Масола відправили у відставку, інші вимоги пообіцяли виконати по змозі. На жаль, головне питання – про розпуск Верховної Ради – так і не було втілене в життя. Хоча навіть Леонід Кравчук, тодішній голова Верховної Ради, пізніше зізнавався,

що, якби восени 1991 року відбулися перевибори, Україна пішла б зовсім іншим шляхом [3].

Таким чином, Студентська революція на граніті ознаменувала боротьбу молоді проти комуністичного режиму, частково мала успіх, але головна вимога про розпуск Верховної Ради так і не була реалізована.

Література

1. Володимир Гінда. Студентський граніт незалежності. *Zbruch*. URL: <https://zbruc.eu/node/42120>
2. Іващишин Маркіян: голодування — це не авантюра, це радше романтизм. *ZAHID. NET*. URL: <http://surl.li/gwpza>
3. Як починалася студентська «Революція на граніті»? Українськи інститут національної пам'яті. URL: <http://surl.li/gwpzi>

УЧАСТЬ СТУДЕНТВА У ПОМАРАНЧЕВІЙ РЕВОЛЮЦІЇ

Дівчинка, що вчиться в одному класі з моїм братом, придбала собі нову помаранчеву кофтинку. Вона не належала до якоїсь партії і тим більше не мала на увазі чогось, що пов'язане з ситуацією в нашій країні. Але наш завуч по виховній роботі, побачивши це, буквально напала на ту дівчину і почала ображати її при всіх учнях». [3, с.143]

Фото. Студенти і викладачі КПІ під час Помаранчевої революції.

URL: <http://surl.li/gwqui>

Все починає змінюватися під час виборів 2004 року, коли за пост президента змагаються Віктор Янукович і Віктор Ющенко. Віктор Янукович був таким собі пострадянським гангстером, близьким до Кремля. Віктор Ющенко мав західне спрямування і планував для України інтеграцію із Євросоюзом. Вибори були сфальсифіковані командою Януковича. У відповідь на це, люди вийшли на протест на головну площу країни, Майдан Незалежності, у листопаді 2004 року [2].

Штаб В. Ющенко використовував переважно молодіжні середовища, що були створені перед президентськими виборами 2004 року. Результатом стали громадянські кампанії «Пора» («Чорна» і «Жовта»), «Чиста Україна» та «Студентська хвиля», серед яких більш радикалізованою виступала «Пора». Під час революційних подій ці молодіжні середовища організовували студентські мітинги та страйки, активісти «Жовтої Пори» першими поставили намети на Хрещатику «Студентська Хвиля» закликала студентів до страйку і виходу на Майдан, «Чиста Україна» брала участь у пікетуванні надзвичайної сесії Верховної Ради. В той же час, цим молодіжним структурам бракувало того досвіду реального політичного і силового протистояння, яким володіли націоналістичні організації. Атому ініціатори опозиційних протестів використовували підтримку останніх, в т. ч. їхній значний парамілітарний потенціал [1, с. 101–102].

Отже, участь молоді і студентства була вагомою під час Помаранчевої революції, яка прагнула відстоювати прозахідний курс, а не тяжіти до росії, і створювала свої власні організації.

Література

1. Сич О. М. Революція на граніті 1990 р. і Помаранчева революція 2004 р.: динаміка впливу націоналістичних структур. *Історико-політичні студії*. Збірник наукових праць. 2018. № 1 (9). С. 95–106.
2. Снайдер Т. Помаранчева революція, Революція гідності. Як відбувалося самоусвідомлення українців. Лекція 20. *Forbes*. URL: <http://surl.li/gtvoyn>
3. Юзва Л. Л. Студентська молодь про соціальні революції в Україні початку XXI сторіччя (за результатами аналізу автобіографічних текстів). *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. 2015. С. 140–146.

УЧАСТЬ СТУДЕНТСТВА В РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ

Революція гідності, яка відбулася в Україні в 2013 – 2014 рр., була визначним історичним подією, що змінила політичну, соціальну та культурну ситуацію в країні. Але що стосується участі студентства, їх роль була надзвичайно важливою і визначальною. Слід зазначити, що студенти були серед найактивніших учасників протестних акцій і масових демонстрацій під час Революції гідності. Вони виступали як голос молодого покоління, яке вимагало змін і боролось за свої права, свободу та гідне майбутнє.

Участь студентства в революції гідності мала кілька ключових аспектів. По-перше, студенти виступали як організатори та активісти революційного руху. Вони створювали студентські об'єднання, організовували протести та мітинги, виступали з вимогами до влади та демонстрували єдність та солідарність. По-друге, студенти активно залучались до медіа та інформаційного простору. Вони використовували соціальні мережі, блоги, відеоблоги та інші засоби комунікації, щоб ширити інформацію про події, мобілізувати громадськість та залучити її до активної участі. Крім того, студенти були активно залучені до роботи в медичних пунктах та волонтерських групах, де надавали першу допомогу пораненим та допомагали у забезпеченні потреб протестувальників.

Участь студентства в революції гідності мала далекосяжні наслідки. Вона сприяла зміцненню духу єднання та національної самосвідомості, виявила потужний потенціал молодого покоління та його вплив на суспільні процеси. Багато студентів, які взяли участь у революції, пізніше стали активними учасниками громадського життя, політичного руху та суспільних організацій, спрямовуючи свої зусилля на побудову демократичного та розвиненого суспільства [1].

Фото. Учасники Революції Гідності. URL: <http://surl.li/hjerv>

Революція почалася як мирні протести проти відмови українського уряду підписати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом. Протестувальники, переважно молодь, зібралися на Майдані Незалежності в Києві, виражаючи своє незадоволення корупцією, авторитарним режимом та недотриманням прав людини.

Спочатку мирні протести вимагали лише підписання угоди з Європейським Союзом, але коли влада використала насильство проти протестувальників, рух перетворився на широкомасштабний протест проти корупції та авторитарного режиму. Молодь, включаючи студентів з різних університетів, виступила як активна сила цього руху.

Найбільш визначними подіями були:

1. Неблагополучний розгляд урядом Миколи Азарова питання підписання Угоди про асоціацію з ЄС.

2. Студентські акції і масові протести на Майдані Незалежності в Києві, де тисячі студентів об'єдналися з іншими протестувальниками, вимагаючи змін та прозорості демократії.
3. Створення самооборонних груп зі студентів та активістів для захисту протестувальників від насильства та поліції.
4. Трагічні події 20 лютого 2014 року, коли поліція відкрила вогонь на Майдані, що призвело до смерті десятків людей, включаючи студентів.
5. Кінцевий успіх революції з відставкою президента Віктора Януковича та проведенням президентських виборів.

Участь студентства була критично важливою для революційного руху. Студенти мобілізувалися, організовували акції, підтримували комунікацію та поширювали інформацію через соціальні медіа. Вони стали символом молодіжного об'єднання, демократичних цінностей та прагнення до змін [2].

Київський політехнічний інститут (КПІ) теж відіграв важливу роль у Революції гідності. Багато студентів КПІ приєдналися до масових протестів на Майдані Незалежності та активно брали участь у різних акціях та заходах.

18 лютого в середмісті Києва розпочалися найжорсткіші протистояння між силовиками й учасниками Майдану, які називають завершальним етапом Революції гідності.

Багато студентів КПІ долучилися до створення самооборонних груп, які забезпечували безпеку на Майдані та захищали учасників протестів від нападів спеціальних сил. Тому в університеті презентували видання «Київські політехніки в боротьбі за свободу і незалежність України». Це розповідь про активну участь студентів і співробітників університету у важливих для країни подіях:

- Із'їзді Народного руху України 1989 року;
- Помаранчевій революції 2004-го;
- Революції Гідності 2013–2014-го.

Створення цієї книги відбулося лише завдяки київським політехнікам, які завжди боролися й боротимуться за нашу незалежність. Участь студентів КПІ у революції гідності

свідчить про їх активну громадянську позицію, бажання змінити країну та виступити за свої права й свободи [3].

Таким чином, участь студентства у Революції гідності була важливою, так вони відіграли значну роль у протестах.

Література:

1. Кротенко І. Революція гідності завершилася, але досі триває революція духу. Радіо свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27378477.html>
2. Політологія [Текст]: навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. 320 с.
3. Революція Гідності. URL: <https://kpi.ua/day-of-dignity-and-freedom>

БЛОК 2. ВОЛОНТЕРСТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ. ВЛАСНИЙ ДОСВІД.

Деремешко Андрій,
Студент ДЕ-21
Факультет електроніки

В Україні дуже розвинений волонтерський рух, який почав набирати обертів ще з 2014 року. Після початку повномасштабного вторгнення більшість усвідомила важливість цього дійства, тому багато школярів, студентів і загалом небайдужих людей зараз присвячують себе цій цінній справі. Я також почав брати участь у волонтерстві, і хоча мій досвід не такий великий, однак я хочу розповісти про нього. Можливо, він вмотивує людей долучитися до волонтерського руху.

Сам я з Херсонщини (м. Гола Пристань), і, як багатьом відомо, вона перебувала під окупацією ще з початку повномасштабного вторгнення. Багато населених пунктів залишилися, майже, без органів місцевого самоврядування: поліція, прокуратура, адміністрації тощо. Через це почалося процвітання мародерства. Також з'явилася проблема з продовольством, бо ми фактично були відрізані від неокупованої України. Тому мер нашого міста скликав усіх охочих допомогти в цій нелегкій ситуації. Було організоване патрулювання нашого міста та допомога потребуючим у продуктах харчування, ліках, паливі для отоплення осель тощо. Інші населені пункти також почали самоорганізовуватися.

Я зі своїми друзями не залишилися байдужими, тому теж ходили захищати місто від мародерства. Як би це жорстоко не лунало, проте після десятка набитих пик рівень злочинності в нашому місті різко понизився. Близько місяця ми, майже, кожної ночі виходили патрулювати, а також передавали до ЗСУ інформацію про місцезнаходження та пересування ворожої техніки та особового складу. Це тривало доти, доки русня була сконцентрована на Миколаївському напрямку. Після блискавичної відсічі атак нашими ЗСУ, вороги почали облаштовуватись в області та вводити свої «порядки». Наш мер

безслідно зник і ми більше не мали змоги патрулювати, бо це стало небезпечно. Думаю, що не потрібно пояснювати чому.

У квітні 2022 р. я виїхав на підконтрольну Україні територію. Після складання НМТ вступив до КПШ, де дуже розвинений волонтерський рух: плетіння сіток, виробництво окопних свічок, дронарні, усілякі благодійні івенти і так далі. Це дуже круто, бо це об'єднує колектив, сприяє соціалізації у суспільстві і, насамперед, допомагає у боротьбі з ворогом. Ми з друзями у вільний від навчання та буденних справ час ходимо на ці заходи. Це, мабуть, найменше, що ми можемо зробити доки наші доблесні воїни боронять нашу Батьківщину ціною власних життів!

З початку повномасштабної війни минуло вже більше року, але це не значить, що волонтерський рух почав загасати. Зараз, волонтерство – це важлива річ, без якої нашим захисникам та потерпілим від російської агресії було б важко, тому люди з усієї України намагаються об'єднатися і допомогти будь-чим. Я не став винятком, з перших днів війни ми з моїми друзями збирали речі, продукти та інше, що могло знадобитися жертвам війни, хоч й самі жили в зоні активних бойових дій – бо тільки єдність і підтримка рятували нас. Але тільки вступивши до КПІ, я почав серйозно займатися цим.

На початку навчання я, майже, не волонтерив, бо потрібен був час для адаптації. Однак, коли я почув новину, що в нашому гуртожитку збираються плести сітки для ЗСУ – вирішив приєднатися, і це був мій перший крок до волонтерства. Трохи пізніше ми з моїми знайомими почали ходити робити свічки, які будуть використовувати наші захисники. Здається, що це невеликий внесок, але якщо кожен з нас приєднається до цього, то в одному бліндажі стане світліше та тепліше, і, можливо, добрий відпочинок під цим світлом – зможе врятувати життя.

З минулого місяця я член волонтерської групи «Героїка», яку заснувала студентська рада. Це ще молодий проект, але ми вже встигли зробити декілька івентів, зв'язавшись з більш відомими організаціями, і допомогли їм. Першою нашою справою був виїзд до дуже цікавої команди під назвою «Дронарня». Як ви здогадалися, вони виготовляють та ремонтують дрони – це дуже важкий процес, в якому є довга та нецікава робота, а саме сортування та розбір електронних сигарет, акумулятори з яких використовують для виготовлення спускових механізмів. За декілька годин ми відсортували тисячі таких сигарет, і дуже цим допомогли. Тому якщо ви вживаєте електронні цигарки, краще не викидайте їх, а віднесіть у пункт прийому (один з них знаходиться на території КПІ). Також провели дуже класний івент з організацією «PowerKit», на якому ми перевіряли чи працюють акумулятори, а потім паяли їх, роблячи майбутні павербанки, які потім відправлялись на фронт. Ми не тільки займалися волонтерством, а й покращили наші

навички в електроніці, що є дуже корисним для мене – студента ФЕЛУ. І це ще не всі заходи, які будуть проводитись.

Волонтерство – це те, що може наблизити нас до перемоги, або покращити чиєсь зруйноване життя, тому якщо ти не байдужий до своєї країни та її народу – приєднуйся, ти отримаєш неймовірні емоції, нові знайомства та принесеш велику користь.

Я став волонтером в районі 15-го березня 22-го року, спочатку це були маскувальні сітки біля метро Берестейська в об'єднанні людей, що плетуть їх з 14-го року для підрозділів ЗСУ.

Другим актом моєї діяльності разом із іншими волонтерами були волонтерські виїзди після деокупації Київщини: Гостомель, Буча, Ірпінь. Їздив я в складі волонтерської організації "ТОЛОКА" кілька разів до Бучі, в основному в Ірпінь. Можна сказати, я так літо провів, наче картоплю поїхав копати, і поле було, і тракторці, і дружня компанія з перекусами біля вогнища, тільки копали ми окопи, будували бліндажі, а компанію нам складала військові. У нас була дружня компанія та обіди біля вогнища, також іноді обід привозив помаранчевий жигуль, що віз кілька (в залежності від кількості страв) термосів кожен літрів на 30.

У якийсь момент усіх, хто там перебував поступово відправили на схід, а мене понесло в Бородянку. Неймовірні краєвиди порожнього міста жахали тільки через те, що його прикрашали зруйновані вщент будівлі, й те як багато речей та людських історій було втрачено. Приїхали ми на допомогу дитячому садку, в підвалі якого під час обстрілів ховались містяни. Дитсадок переїздив до будівлі, що лишилась цілою, нею був інтернат для дітей із вадами, єдине чого там не було жодного цілого вікна. Також нас зустріло якесь хворе цуценя, та кілька котів. Кожного разу як ми кудись їхали, брали корм і воду, тому всі пухнасті були нагодовані, деяких навіть додому люди забирали, таким чином зі мною в автівці дорогою додому опинилась вівчарка. Закінчилось все тим, що я прийшов в соціальну службу КПШ.